

Budapest, MOL-torony

Az ICOMOS MNB először 2006-ban hívta fel a figyelmet a magasházépítés veszélyeire. Nem a változások, nem a kortárs építészet ellen szólt, hanem azoknak a káros hatásoknak az elkerülését szorgalmazta, amihez hozzátartozott a védett területen kívüli, de a védett terület városképében megjelenő minden távolabbi beavatkozás is. Védett területen és város képében érvényesülő minden magasház, vagy akár csak a történeti városkép harmóniáját „szétfeszítő” új épület beépítése a világörökségi értéket súlyosan veszélyezteti.

A történeti városok élő, és ezért szükségképpen változó részei örökségünknek. A védett Budai Vár, a Dunapart a pesti városszerkezet - a ma jellemző historikus (főleg 19-20. századi) beépítésével mind a budapesti világörökségi terület meghatározó elemei. A városvezetés korokon át eddig nagyrészt meg tudta és meg is akarta őrizni ennek a területnek a legfőbb értékeit.

A láthatóan értékvédelmi korlátok nélküli, rosszul értelmezett ingatlanfejlesztés következménye a MOL toronyépület. A szándék első megfogalmazásáról értesülve az ICOMOS MNB azonnal kötelességének tartotta újra felhívni a figyelmet a veszélyekre és egyben utalt az UNESCO Világörökség Központ kezdeményezése nyomán a drezdai, a bécsi, a kölni hasonló esetek tanulságai alapján 2005-ben elfogadott, hivatalos iránymutatásként is szolgáló „Bécsi Memorandumra”.

A toronyházak budapesti építése nem olyan kérdés, amelyet csupán a magassági értékek meghatározásával kellene vagy lehetne érdemben befolyásolni. A nyilatkozat arra is kitért, hogy a fejlesztési területen a beépítés átrendezésével úgy is megépíthetővé vált volna az épület, hogy az nem sérti a világörökségi terület integritását. A 120 m magasnak hirdetett MOL toronynak már a terveit is aggályosnak vélte az ICOMOS MNB. A helyzetet tovább súlyosbította, hogy az érvényben lévő szabályozás lehetővé tette, hogy a 120 m magasságnak nyilvánított épület 8 szinttel magasabb tömeggel, a Gellérthegynél is nagyobbra, 143 m-es magassággal épüljön meg. Az engedély kiadását az is lehetővé tette, hogy a hazai jogrendbe nem építették be a Világörökség Egyezmény aláírásával vállalt kötelezettséget, miszerint a világörökségi területen kívüli építés sem zavarhatja a világörökségi helyszínt.

A MOL székházával

- a budapesti világörökségi helyszín integritását helyrehozhatatlan kár érte,
- a világörökségi terület legnagyobb részére ránehezülő épület a város képének egyedi feltárulását tönkretette,
- az együttes megjelenés miatt eltörpülnek a védett történeti település meghatározó történeti épületei,
- ezzel felborul a település hierarchikus rendje,
- az unikális panorámában súlyos kár keletkezett.

Az ICOMOS Magyar MNB Citrom Díjban részesíti a korábbi nyilatkozatait és a Világörökség Bizottság ICOMOS misszióinak javaslatait ellenére megvalósult városképpromboló és világörökségi értékeket súlyosan sértő MOL torony felépítését.